ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ «Μεταφορά της Κοινοπραξίας Ευρωπαϊκής Ψηφιακής Υποδομής «IMPACTS - EDIC» στην ελληνική έννομη τάξη και λοιπές διατάξεις»

Ι. Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Το υπό συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, όπως διαμορφώθηκε κατά την επεξεργασία του από την αρμόδια Διαρκή Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης, διαρθρώνεται σε τρία (3) Μέρη (Α΄-Γ΄), αποτελείται από δεκατρία (13) άρθρα, και ρυθμίζει ζητήματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

Α. Με τις διατάξεις του Μέρους Α΄ (άρθρα 1-8), το οποίο αποτελείται από τρία (3) Κεφάλαια (Α΄-Γ΄) και οκτώ (8) άρθρα, θεσπίζεται νομικό πλαίσιο λειτουργίας στην ελληνική έννομη τάξη της Κοινοπραξίας Ευρωπαϊκής Ψηφιακής Υποδομής με την επωνυμία «Καινοτόμες Μαζικές Διασυνδεδεμένες Υπηρεσίες Μετασχηματισμού Δημόσιων Διοικήσεων» («EUPOPEAN DIGITAL INFRASTRUCTURE COSORTIUM INNOVATIVE MASSIVE PUBLIC ADMINISTRATION INTERCONNECTED TRANFORMATION SERVICES») και διακριτικό τίτλο IMPACTS - EDIC, η οποία συστάθηκε με την Εκτελεστική Απόφαση (ΕΕ) 2025/2414 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της 2ας Δεκεμβρίου 2025, για τη σύσταση της Κοινοπραξίας Ευρωπαϊκής Ψηφιακής Υποδομής Καινοτόμων Μαζικών Διασυνδεδεμένων Υπηρεσιών Μετασχηματισμού Δημόσιων Διοικήσεων (IMPACTS - EDIC).

Β. Η σύσταση Κοινοπραξίας Ευρωπαϊκής Ψηφιακής Υποδομής (EDIC - European Digital Infrastructure Consortium) προβλέπεται στο πλαίσιο του ενωσιακού προγράμματος «Ψηφιακή Δεκαετία 2030» ως μηχανισμός για την πραγματοποίηση διακρατικών έργων.

Αναλυτικότερα, τον Μάρτιο του 2021, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε ένα πρόγραμμα πολιτικής, το οποίο θα περιλάμβανε συγκεκριμένους στόχους για την επίτευξη του ψηφιακού μετασχηματισμού της οικονομίας, μετρήσιμους σε ενωσιακό και σε εθνικό επίπεδο, μέσω βασικών δεικτών επιδόσεων, και ένα αναβαθμισμένο σύστημα παρακολούθησης όσον αφορά την πορεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως προς τον ρυθμό του ψηφιακού μετασχηματισμού, την εφαρμογή των ψηφιακών αρχών και τυχόν χάσματα στις ευρωπαϊκές στρατηγικές ψηφιακές ικανότητες. Επίσης, θα προέβλεπε μέσα για την υλοποίηση του προγράμματος και κύρια ορόσημα σε τέσσερα βασικά σημεία: ασφαλείς και αποδοτικές, βιώσιμες ψηφιακές υποδομές, ψηφιακές δεξιότητες στην εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση, ψηφιακό μετασχηματισμό των επιχειρήσεων και ψηφιοποίηση των δημόσιων υπηρεσιών. Επιπλέον, η Ανακοίνωση της Επιτροπής εισήγαγε τον όρο των «πολυκρατικών» έργων («multi-country projects») που είναι απαραίτητα για την οικοδόμηση της ψηφιακής μετάβασης της Ευρώπης σε κρίσιμους τομείς (βλ. Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών «Ψηφιακή Πυξίδα 2030: η ευρωπαϊκή οδός για την ψηφιακή δεκαετία», Βρυξέλλες, 9.3.2021, COM(2021) 118 final, βλ. ιδίως σημ. 5).

Ο όρος «πολυκρατικά έργα» αναφέρεται σε μεγάλα τεχνολογικά έργα, απαραίτητα για την ψηφιακή μετάβαση στην Ευρώπη, τα οποία πραγματοποιούνται από περισσότερες χώρες, με συνέργεια ενωσιακών και εθνικών κονδυλίων. Ο Κανονισμός για τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF) αναγνωρίζει την ευκαιρία ανάπτυξης έργων που συνδυάζουν επενδύσεις από διάφορα εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (βλ. Κανονισμό (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12.2.2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, αιτ. σκέψη (39), «(…) Το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας μπορεί επίσης να περιλαμβάνει «διασυνοριακά έργα ή έργα με τη συμμετοχή περισσοτέρων κρατών» (πρβλ. ορολογία σε άλλες γλώσσες, ενδεικτικά, «cross-border or multi-country projects», «projets transfrontaliers ou multinationaux», «grenzübergreifende oder Mehrländerprojekte», «proyectos transfronterizos o plurinacionales»)).

Στο πλαίσιο της εκπόνησης των εθνικών σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας συζητήθηκαν πιθανές κατευθύνσεις τέτοιων έργων, όπως:

- δημιουργία κοινής και πολυχρηστικής πανευρωπαϊκής διασυνδεδεμένης υποδομής επεξεργασίας δεδομένων,

- σχεδιασμός και ανάπτυξη της επόμενης γενιάς αξιόπιστων επεξεργαστών χαμηλής ισχύος και άλλων ηλεκτρονικών εξαρτημάτων για την τροφο-

δοσία της κρίσιμης ψηφιακής υποδομής, των κρίσιμων συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης και των κρίσιμων δικτύων επικοινωνίας,

- πανευρωπαϊκή ανάπτυξη διαδρόμων 5G για προηγμένες λειτουργίες ψηφιακών σιδηροδρόμων,
- απόκτηση υπερυπολογιστών και κβαντικών υπολογιστών,
- ανάπτυξη και εξέλιξη μιας εξαιρετικά ασφαλούς υποδομής κβαντικής επικοινωνίας που να καλύπτει ολόκληρη την Ε.Ε.,
- ανάπτυξη δικτύου κέντρων επιχειρήσεων ασφαλείας, υποστηριζόμενου από τεχνητή νοημοσύνη,
- συνδεδεμένη δημόσια διοίκηση,
- ευρωπαϊκή υποδομή για τις υπηρεσίες αλυσίδας συστοιχιών,
- ευρωπαϊκοί κόμβοι ψηφιακής καινοτομίας,
- υψηλής τεχνολογίας εταιρικές σχέσεις για ψηφιακές δεξιότητες.

Κατά τις διαπιστώσεις της Επιτροπής, «[μ]έχρι τώρα έχει χρησιμοποιηθεί μια ποικιλία μηχανισμών για διάφορα έργα και επενδύσεις, οι οποίοι αποκάλυψαν ένα κενό στην εργαλειοθήκη της Επιτροπής για τον συνδυασμό χρηματοδότησης από τα κράτη μέλη, τον προϋπολογισμό της ΕΕ και ιδιωτικές επενδύσεις για λόγους ανάπτυξης και λειτουργίας υποδομών και υπηρεσιών κοινού ενδιαφέροντος, εκτός της περιοχής έρευνας. Συγκεκριμένα, για την αποτελεσματικότητα του μηχανισμού ανάπτυξης και λειτουργίας ψηφιακών πολυκρατικών έργων (και πιθανώς και έργων σε άλλους τομείς), απαιτούνται ορισμένα συνδυασμένα χαρακτηριστικά: ·η δυνατότητα ταχείας και ευέλικτης θέσπισης, (…) τυποποιημένες ρυθμίσεις που διέπουν κοινά ζητήματα, όπως η κυριότητα και η διαχείριση των δεδομένων, συμπεριλαμβανομένου του ρόλου της Επιτροπής να διασφαλίζει διαφάνεια, ευθυγράμμιση με τις συμφωνημένες προτεραιότητες και Κανονισμούς της ΕΕ, μεταξύ άλλων με τους κανόνες ανταγωνισμού και κρατικών ενισχύσεων, αλλά και συντονισμό με προγράμματα και πολιτικές της ΕΕ ·διευκόλυνση της συγκέντρωσης ενωσιακών και εθνικών χρηματοδοτήσεων και της συμπληρωματικότητας και του συνδυασμού των διαφόρων πηγών χρηματοδότησης, (…) ταυτόχρονα [με] κίνητρα για πλήθος ιδιωτικών επενδύσεων, ·νομική ικανότητα να προμηθεύεται και να διαχειρίζεται πολυκρατικές υποδομές και πανευρωπαϊκές υπηρεσίες δημοσίου συμφέροντος, υπερβαίνοντας τα όρια της έρευνας και διευκολύνοντας παράλληλα την ουδετερότητα των προμηθευτών» (βλ. Ανακοίνωση, όπ. π., σημ. 5.2).

Τον Σεπτέμβριο του ίδιου έτους, η Επιτροπή κατέθεσε σχετική Πρόταση Απόφασης για τη θέσπιση του προγράμματος πολιτικής 2030 «Πορεία προς την ψηφιακή δεκαετία» (COM/2021/574 final), η οποία εγκρίθηκε, με τροποποιήσεις της, από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

Η εκδοθείσα ως άνω Απόφαση (ΕΕ) 2022/2481 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14.12.2022, για τη θέσπιση του προγράμματος πολιτικής 2030 «Ψηφιακή Δεκαετία» ερείδεται στο άρθρο 173 παρ. 3 της ΣυνθΛειτΕΕ. Κατά την παρ. 1 του άρθρου 173 της ΣυνθΛειτΕΕ (πρώην άρθρο 157 της ΣΕΚ), «[η] Ένωση και τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να εξασφαλίζονται οι αναγκαίες προϋποθέσεις για την εξασφάλιση της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας της Ένωσης. Για τον σκοπό αυτό, σύμφωνα με ένα σύστημα ανοιχτών και ανταγωνιστικών αγορών, η δράση τους αποσκοπεί: -να επιταχύνει την προσαρμογή της βιομηχανίας στις διαρθρωτικές μεταβολές, -να προαγάγει ευνοϊκό περιβάλλον για την ανάληψη πρωτοβουλιών και την ανάπτυξη των επιχειρήσεων του συνόλου της Ένωσης, και ιδίως των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, -να προαγάγει περιβάλλον που να ευνοεί τη συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων, -να βελτιώσει την εκμετάλλευση του βιομηχανικού δυναμικού των πολιτικών στους τομείς της καινοτομίας, της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης». Κατά την παρ. 3 του άρθρου, «[η] Ένωση συμβάλλει στην υλοποίηση των στόχων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μέσω των πολιτικών και δράσεων που αναλαμβάνει, δυνάμει άλλων διατάξεων των Συνθηκών. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, δύνανται να θεσπίζουν συγκεκριμένα μέτρα υποστήριξης των δράσεων που αναλαμβάνονται στα κράτη μέλη προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της παραγράφου 1, αποκλειομένης οιασδήποτε εναρμόνισης των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων των κρατών μελών. (…)».

Σκοπός του Προγράμματος Πολιτικής 2030 «Ψηφιακή Δεκαετία» είναι η επίτευξη, επιτάχυνση και διαμόρφωση ενός επιτυχημένου ψηφιακού μετασχηματισμού της οικονομίας και της κοινωνίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (άρθρο 1 παρ. 1 της Απόφασης 2022/2481 και αιτ. σκέψη (8)). Προς τούτο, απαιτείται να υποβάλλουν τα κράτη μέλη στην Επιτροπή «εθνικούς στρατηγικούς χάρτες πορείας για την ψηφιακή δεκαετία που καλύπτουν την περίοδο έως το 2030 («εθνικοί χάρτες πορείας»), προτείνοντας, όταν είναι εφικτό και μετρήσιμο σε εθνικό επίπεδο, εθνικές προβλεπόμενες πορείες και περιγράφοντας όλα τα μέσα που έχουν σχεδιαστεί, εγκριθεί ή εφαρμοστεί με σκοπό τη συμβολή στην επίτευξη, σε ενωσιακό επίπεδο, των γενικών και των ψηφιακών στόχων που ορίζονται στην (…) απόφαση. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι σε θέση να συμπεριλαμβάνουν στους οικείους εθνικούς χάρτες πορείας πληροφορίες σχετικά με τις πολιτικές, τα μέτρα και τις δράσεις που πρέπει να αναληφθούν σε περιφερειακό επίπεδο. Οι εθνικοί χάρτες πορείας θα πρέπει να καταρτίζονται κατόπιν διαβούλευσης με βασικά ενδιαφε-

ρόμενα μέρη, όπως επιχειρηματικές οργανώσεις, περιλαμβανομένων εκπροσώπων των ΜΜΕ, οι κοινωνικοί εταίροι και η κοινωνία των πολιτών, περιλαμβανομένων των ηλικιωμένων ατόμων και της νεολαίας, καθώς και οι εκπρόσωποι των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, και θα πρέπει να αποτελέσουν βασικό εργαλείο για τον συντονισμό των πολιτικών των κρατών μελών και για τη διασφάλιση της προβλεψιμότητας για την αγορά. (…)» (άρθρο 7 της Απόφασης και αιτ. σκέψη (31)).

Η Απόφαση θέτει, στο άρθρο 3, ως γενικούς στόχους του προγράμματος πολιτικής, την προώθηση ενός ανθρωποκεντρικού, βασιζόμενου στα θεμελιώδη δικαιώματα, συμπεριληπτικού, διαφανούς και ανοικτού ψηφιακού περιβάλλοντος, την ενίσχυση της συλλογικής ανθεκτικότητας των κρατών μελών και τη γεφύρωση του ψηφιακού χάσματος, την επίτευξη ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων και γεωγραφικής εξισορρόπησης, τη διασφάλιση της ψηφιακής κυριαρχίας της Ένωσης με ανοικτό τρόπο, την προώθηση της ανάπτυξης και της χρήσης ψηφιακών δυνατοτήτων με στόχο τη μείωση του γεωγραφικού ψηφιακού χάσματος και την παροχή πρόσβασης σε ψηφιακές τεχνολογίες και δεδομένα με ανοικτούς, προσβάσιμους και δίκαιους όρους, την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου και βιώσιμου οικοσυστήματος διαλειτουργικών ψηφιακών υποδομών, την προώθηση ενός ψηφιακού κανονιστικού περιβάλλοντος στην Ένωση που θα στηρίζει την ικανότητα των επιχειρήσεών της, την εξασφάλιση της δυνατότητας όλων να συμμετέχουν στον δημοκρατικό βίο μέσω του διαδικτύου, καθώς και της προσβασιμότητας, σε αξιόπιστο και ασφαλές διαδικτυακό περιβάλλον, των δημόσιων υπηρεσιών και των υπηρεσιών υγείας και περίθαλψης, την εξασφάλιση της αύξησης της βιωσιμότητας, της ανθεκτικότητας και της αποδοτικότητας ως προς τη χρήση ενέργειας και πόρων, των ψηφιακών υποδομών και τεχνολογιών, την προώθηση δίκαιων συνθηκών χωρίς διακρίσεις για τους χρήστες κατά τη διάρκεια του ψηφιακού μετασχηματισμού σε ολόκληρη την Ένωση και τη βελτίωση της ανθεκτικότητας σε κυβερνοεπιθέσεις. Οι ψηφιακοί στόχοι του άρθρου 4 συμπίπτουν με τα τέσσερα ορόσημα της Ανακοίνωσης της Επιτροπής για την Ψηφιακή Πυξίδα (βλ. ανωτ.).

Παράλληλα, η Απόφαση θεσπίζει πλαίσιο για «πολυκρατικά έργα» (άρθρο 1 παρ. 2). Ως τέτοια ορίζονται, κατά το άρθρο 2 παρ. 2), «έργα μεγάλης κλίμακας που διευκολύνουν την επίτευξη των ψηφιακών στόχων που καθορίζονται στο άρθρο 4, περιλαμβανομένης της χρηματοδότησης της Ένωσης και των κρατών μελών, σύμφωνα με το άρθρο 10». Ένα «πολυκρατικό έργο» περιλαμβάνει τη συμμετοχή τουλάχιστον τριών κρατών μελών (παρ. 3). Το άρθρο 10 αναλύει τους στόχους που επιδιώκουν τα «πολυκρατικά έργα». Καταρχάς, διευκολύνουν την επίτευξη των γενικών στόχων και των ψηφιακών

στόχων, και αποσκοπούν στην επίτευξη ενός ή περισσότερων ειδικών στόχων, όπως βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών, ενίσχυση της τεχνολογικής αριστείας, της ηγετικής θέσης, της καινοτομίας και της βιομηχανικής ανταγωνιστικότητας της Ένωσης σε κρίσιμες τεχνολογίες, αντιμετώπιση στρατηγικών τρωτών σημείων και εξαρτήσεων της Ένωσης στις ψηφιακές αλυσίδες εφοδιασμού, αύξηση της διαθεσιμότητας και προώθηση της βέλτιστης χρήσης ασφαλών ψηφιακών λύσεων σε τομείς δημόσιου συμφέροντος και στον ιδιωτικό τομέα. Στο Παράρτημα της Απόφασης παρατίθεται ενδεικτικός κατάλογος πιθανών τομέων δραστηριότητας στους οποίους θα μπορούσαν να δημιουργηθούν «πολυκρατικά έργα» για την επίτευξη των εν λόγω ειδικών στόχων.

Εργαλεία μέσω των οποίων μπορούν να πραγματοποιηθούν τέτοια έργα είναι, υπό το άρθρο 11 της Απόφασης, οι Κοινές επιχειρήσεις (Joint Undertakings (JUs)), οι Κοινοπραξίες Ερευνητικής Υποδομής (European Research Infrastructure Consortia (ERICs)), οργανισμοί της Ε.Ε., τα Σημαντικά Σχέδια Κοινού Ευρωπαϊκού Ενδιαφέροντος (Important Projects of Common European Interest (IPCEIs)), ενέργειες των κρατών μελών και οι Κοινοπραξίες Ψηφιακής Υποδομής, που διέπονται από τα άρθρα 13 μέχρι και 21 της Απόφασης.

Κατά τη Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής επί της Προτάσεως της ως άνω Απόφασης (2022/C 194/12), «[η] πρόταση [της Επιτροπής] εισάγει τη δυνατότητα σύστασης κοινοπραξιών ευρωπαϊκής ψηφιακής υποδομής (EDIC) για την υλοποίηση πολυκρατικών έργων (…). Η ΕΟΚΕ επικροτεί την ιδέα της EDIC ως εργαλείο για τον συνδυασμό τόσο ενωσιακής και εθνικής χρηματοδότησης όσο και ιδιωτικής χρηματοδότησης για τους σκοπούς του προγράμματος πολιτικής για την ψηφιακή δεκαετία. Όπως και τα πολυκρατικά έργα αυτά καθεαυτά, η υλοποίηση της EDIC πρέπει να πραγματοποιείται χωρίς αποκλεισμούς, παρέχοντας σε κάθε κράτος μέλος τη δυνατότητα να συμμετέχει στην κοινοπραξία ως μέλος, με εύλογους όρους, ή ως παρατηρητής. Γενικά, το καταστατικό της EDIC πρέπει να είναι σαφές και να καθορίζει τους ρόλους των κρατών μελών, της Επιτροπής και των άλλων συμμετεχόντων, όπως διεθνείς οργανισμοί ή ιδιωτικές οντότητες» (βλ. σημ. 3.7.1. και 3.7.2.)

Η EDIC είναι νομικό πρόσωπο που συνιστάται με απόφαση της Επιτροπής, κατόπιν αιτήσεως τουλάχιστον τριών κρατών μελών και μετά από έγκριση της Επιτροπής. Τα ιδρυτικά κράτη μέλη καθορίζουν στο Καταστατικό της, τη δομή διακυβέρνησης (διοίκησης, είναι ο προσιδιάζων όρος) και τους κανόνες λειτουργίας της, ενώ ο προϋπολογισμός της στηρίζεται στις συνεισφορές των μελών, καθώς και σε άλλα έσοδα τα οποία μπορεί να περιλαμβά-

νουν ενωσιακές και εθνικές επιχορηγήσεις. Η έδρα της Κοινοπραξίας βρίσκεται σε συμμετέχον κράτος μέλος και η νομική της προσωπικότητα πρέπει να αναγνωρίζεται από όλα τα κράτη μέλη. Η Επιτροπή εκδίδει την εγκριτική η απορριπτική απόφασή της, κατόπιν διαβούλευσης με την Επιτροπή του Προγράμματος Πολιτικής για την Ψηφιακή Δεκαετία (C120400 - Digital Decade Committee) (άρθρο 23 της Απόφασης). Τα κράτη μέλη που ζητούν τη σύσταση EDIC, υποβάλλουν γραπτή αίτηση στην Επιτροπή. Η αίτηση περιέχει, μεταξύ άλλων στοιχείων, το σχετικό αίτημα, το προτεινόμενο Καταστατικό και δήλωση του κράτους μέλους υποδοχής για το αν αναγνωρίζει την EDIC ως διεθνή οργανισμό κατά την έννοια των Οδηγιών για τον φόρο προστιθέμενης αξίας και για τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης, από την ημερομηνία σύστασής της. Η αναγνώριση μίας EDIC ως διεθνούς οργανισμού αφορά την εφαρμογή ορισμένων διατάξεων (άρθρα 143 στοιχείο ζ) και 151 παρ. 1 στοιχείο β) της Οδηγίας 2006/112/ΕΚ του Συμβουλίου, 12 παρ. 1 στοιχείο β) της Οδηγίας 2008/118/ΕΚ του Συμβουλίου), περί απαλλαγής της από την καταβολή ορισμένων φόρων. Η αίτηση επίσης περιλαμβάνει τεχνική περιγραφή του διακρτικού έργου που πρόκειται να υλοποιηθεί. Η EDIC αποκτά νομική προσωπικότητα από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της απόφασης της Επιτροπής με την οποία συνιστάται. Σε κάθε κράτος μέλος οι EDIC έχουν την ευρύτερη δυνατή νομική ικανότητα που αναγνωρίζεται σε νομικά πρόσωπα βάσει του δικαίου του οικείου κράτους μέλους. Ειδικότερα, μπορούν να αποκτούν, να κατέχουν και να διαθέτουν κινητή και ακίνητη περιουσία και δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, καθώς και να συνάπτουν συμβάσεις και να παρίστανται ενώπιον δικαστηρίου.

Ως νομικό εργαλείο οι EDIC παρουσιάζουν ορισμένα κοινά χαρακτηριστικά με τις Κοινές Επιχειρήσεις του άρθρου 187 της ΣυνθΛειτΕΕ, που έχουν σκοπό την αποτελεσματική εκτέλεση προγραμμάτων για την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη, ειδικότερα, με τις Κοινοπραξίες Ευρωπαϊκής Ερευνητικής Υποδομής (ERIC) του Κανονισμού 723/2009 (πρβλ., ιδίως, άρθρο 38 του ν. 4310/2014 για τη συμμετοχή της Ελλάδας στον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας και σε Ευρωπαϊκούς και διεθνείς διακυβερνητικούς οργανισμούς), όπως και με τον Ευρωπαϊκό όμιλο εδαφικής συνεργασίας του Κανονισμού 1082/2006, με σκοπό, όμως, την ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής της Ένωσης.

Ήδη εν λειτουργία Κοινοπραξίες Ψηφιακής Υποδομής είναι οι εξής:

- Κοινοπραξία Ευρωπαϊκής Ψηφιακής Υποδομής για τη Συμμαχία για τις Γλωσσικές Τεχνολογίες (ALT-EDIC)), ιδρυθείσα την 7.2.2024, με την υπ' αρ. (ΕΕ) 2024/458 Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής.

- Κοινοπραξία Ευρωπαϊκής Ψηφιακής Υποδομής για το έργο «»Networked

Local Digital Twins towards the CitiVERSE» (LDT CitiVERSE EDIC), ιδρυθείσα την 7.2.2024, με την υπ' αρ. (ΕΕ) 2024/459 Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής.

- Κοινοπραξία Ευρωπαϊκής Ψηφιακής Υποδομής για την ευρωπαϊκή εταιρική σχέση για την τεχνολογία αλυσίδας συστοιχιών και την ευρωπαϊκή υποδομή για τις υπηρεσίες αλυσίδας συστοιχιών (EUROPEUM-EDIC), ιδρυθείσα την 21.5.2024, δυνάμει της υπ' αρ. (ΕΕ) 2024/1432 Εκτελεστικής Απόφασης της Επιτροπής.

- Κοινοπραξία Ευρωπαϊκής Ψηφιακής Υποδομής για τα ψηφιακά κοινά (DC EDIC), ιδρυθείσα την 29.10.2025, με την υπ' αρ. (ΕΕ) 2025/2170 Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής.

- Κοινοπραξία Ευρωπαϊκής Ψηφιακής Υποδομής καινοτόμων μαζικών διασυνδεδεμένων υπηρεσιών μετασχηματισμού δημόσιων διοικήσεων (IMPACTS - EDIC), ιδρυθείσα την 2.9.2025, με την υπ' αρ. (ΕΕ) 2025/2414 Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής.

(Βλ. Επιτροπή, State of the Digital Decade 2026: Progress report on multi-country projects, Βρυξέλλες, 17.6.2026, SWD (2026) 157 final, https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/digital-decade-2026-progress-report-multi-country-projects)

Η ALT-EDIC εδρεύει στη Γαλλία (association, loi du 1er juillet 1901, Numéro RNA W024005363, SIRET 92905917800012, https://www.alt-edic.eu/legal-notices/), η LDT CitiVERSE EDIC, στην Ισπανία (CIF V21961651, https://ldtcitiverse-edic.eu/fi/aviso-legal/), η EUROPEUM-EDIC, στο Βέλγιο (BE 1011.199.165, https://hub.ebsi.eu/privacy), η DC-EDIC, στη Γαλλία (loi 1901, SIRET 994 027 894 00017, https://digital-commons-edic.eu/legal/), και η IMPACTS - EDIC, στην Ελλάδα.

Εξ άλλου, πρόσφατη είναι η ίδρυση της Κοινοπραξίας Ευρωπαϊκής Ψηφιακής Υποδομής για τον Συνασπισμό Δεξιοτήτων Κυβερνοασφάλειας (CSC - EDIC), την 1.7.2026, με την υπ' αρ. (ΕΕ) 2026/1416 Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής, με έδρα την Αθήνα, της Κοινοπραξίας Ευρωπαϊκής Ψηφιακής Υποδομής για τον Αγροδιατροφικό Τομέα (EDIC for Agri-Food), την 9.9.2026, με την υπ' αρ. (ΕΕ) 2026/1978 Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής, με έδρα το Παρίσι, και της Κοινοπραξίας Ευρωπαϊκής Ψηφιακής Υποδομής για την εκπαίδευση (EDU - EDIC), την 4.11.2026, με την υπ' αρ. (ΕΕ) 2026/2413 Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής, με έδρα τη Χάγη.

Για τη σύσταση της IMPACTS - EDIC, βάσει του ως άνω νομικού πλαισίου (άρθρα 13-21 της Απόφασης (ΕΕ) 2022/2481), υποβλήθηκε στις 4 Δεκεμβρίου 2024 αίτηση από την Ελλάδα, την Κροατία, την Ουγγαρία και την Πολωνία δυνάμει του άρθρου 14 παρ. 1 της απόφασης (ΕΕ) 2022/2481. Στις 21 Ο-

κτωβρίου 2025 προσχώρησαν ως ιδρυτικά μέλη οι Κάτω Χώρες και η Ουκρανία (αιτ. σκέψη 2). Ως κράτος μέλος υποδοχής, η Ελλάδα υπέβαλε δήλωση σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 1 στοιχείο δ) της απόφασης (ΕΕ) 2022/2481, στην οποία αναγνωρίζει την IMPACTS - EDIC ως διεθνή οργανισμό κατά την έννοια των Οδηγιών 2006/112/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2006, σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας, και (ΕΕ) 2020/262 του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2019, για τη θέσπιση του γενικού καθεστώτος των ειδικών φόρων κατανάλωσης. Η Επιτροπή αξιολόγησε την αίτηση, έκρινε ότι πληροί τις απαιτούμενες προϋποθέσεις των άρθρων 13-21 της Απόφασης (ΕΕ) 2022/2481, και εξέδωσε στις 2 Δεκεμβρίου 2025 την Εκτελεστική Απόφαση (ΕΕ) 2025/2414 για τη σύσταση της Κοινοπραξίας Ευρωπαϊκής Ψηφιακής Υποδομής Καινοτόμων Μαζικών Διασυνδεδεμένων Υπηρεσιών Μετασχηματισμού Δημόσιων Διοικήσεων (IMPACTS - EDIC). Η εν λόγω Εκτελεστική Απόφαση δημοσιεύθηκε την 3η Δεκεμβρίου 2025, και τέθηκε σε ισχύ την επομένη ημέρα.

Γ. Στο Κεφάλαιο Α΄ του Μέρους Α΄ (άρθρα 1-2) του νομοσχεδίου ορίζονται ο σκοπός και το αντικείμενό του, που συνίστανται στην προώθηση του ψηφιακού μετασχηματισμού του Κράτους και της διακρατικής συνεργασίας σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, μέσω της «Κοινοπραξίας Ευρωπαϊκής Ψηφιακής Υποδομής με την επωνυμία «Καινοτόμες Μαζικές Διασυνδεδεμένες Υπηρεσίες Μετασχηματισμού Δημόσιων Διοικήσεων» (IMPACTS – EDIC), και της κύρωσης του Καταστατικού της. Περαιτέρω, ως αντικείμενο του Μέρους Α΄ αναφέρεται η ρύθμιση της νομικής προσωπικότητας της IMPACTS – EDIC και ο καθορισμός της λειτουργίας της.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β΄ (άρθρα 3-7) ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν τη λειτουργία της Κοινοπραξίας κατά το εθνικό δίκαιο. Συγκεκριμένα, στο άρθρο 3 καθορίζεται η νομική προσωπικότητα της IMPACTS – EDIC, η οποία λειτουργεί στην ελληνική έννομη τάξη ως νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου ειδικού σκοπού, χάριν του δημοσίου και του ενωσιακού συμφέροντος, έχει πλήρη διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια, και εποπτεύεται από τον Υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης, αναφορικά με τη συνεισφορά του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης σε αυτήν. Σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη, η εποπτεία του Υπουργού δεν εκτείνεται στις δραστηριότητες της Κοινοπραξίας εν γένει. Στο άρθρο 4 θεσπίζεται ειδικό καθεστώς φορολογικών ατελειών και απαλλαγών από τον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.), και τους Ειδικούς Φόρους όσον αφορά τις αγορές που πραγματοποιούνται από την IMPACTS – EDIC και από μέλη της, οι οποίες προορίζονται για αποκλειστική χρήση από αυτήν, στο πλαίσιο των μη οικονομικών δραστηριοτήτων της. Οι ως άνω απαλλαγές περιορίζονται σε αγο-

ρές αξίας άνω των τριακοσίων (300) ευρώ. Περαιτέρω, με τις διατάξεις του άρθρου 5 κυρώνεται και έχει ισχύ νόμου το Καταστατικό της Κοινοπραξίας, το οποίο αποτελείται από Προοίμιο και τριάντα έξι (36) άρθρα, όπως αυτό εγκρίθηκε με την Εκτελεστική Απόφαση (ΕΕ) 2025/2414 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, διά της οποίας συστάθηκε η IMPACTS – EDIC, και τα οριζόμενα στην Απόφαση (ΕΕ) 2022/2481 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Δεκεμβρίου 2022 για τη θέσπιση του προγράμματος πολιτικής 2030 «Ψηφιακή Δεκαετία» (Digital Decade Policy Programme 2030, «D-DPP»), η οποία λειτουργεί ως οδηγός για τη σύσταση των EDICs, και παρατίθεται το περιεχόμενό του.

Συγκεκριμένα, στο Καταστατικό, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνονται οι ορισμοί όρων που χρησιμοποιούνται σε αυτό (άρθρο πρώτο), και ορίζεται η Αθήνα ως καταστατική έδρα της Κοινοπραξίας (άρθρο δεύτερο). Περαιτέρω, προσδιορίζονται οι δραστηριότητες και οι δράσεις που αναλαμβάνει η Κοινοπραξία για την υλοποίηση διακρατικών έργων στον τομέα της Διασυνδεδεμένης Δημόσιας Διοίκησης, καθώς και των σχετικών ευρωπαϊκών κοινών υποδομών δεδομένων και υπηρεσιών, όπως προβλέπονται στο Παράρτημα της Απόφασης (ΕΕ) 2022/2481 (άρθρο τρίτο). Επίσης, προσδιορίζονται οι οντότητες οι οποίες μπορούν να γίνουν μέλη της IMPACTS – EDIC με δικαίωμα ψήφου ή να αποκτήσουν καθεστώς παρατηρητή χωρίς δικαίωμα ψήφου (άρθρο τέταρτο), οι προϋποθέσεις και η διαδικασία απόκτησης της ιδιότητας του μέλους (άρθρο πέμπτο) και του παρατηρητή (άρθρο έκτο), και η διαδικασία λήξης της ιδιότητας του μέλους, η οποία δεν μπορεί να επέλθει πριν από την πάροδο τριετίας από την ίδρυση της IMPACTS – EDIC, εκτός αν η ιδιότητα του μέλους έχει συμφωνηθεί για συγκεκριμένη μικρότερη χρονική περίοδο, και του καθεστώτος του παρατηρητή, κατά τα ειδικώς οριζόμενα (άρθρο έβδομο). Στη συνέχεια, καθορίζονται τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των μελών (άρθρο όγδοο) και των παρατηρητών (άρθρο ένατο), ρυθμίζεται το ζήτημα της συνεισφοράς κάθε μέλους στην IMPACTS – EDIC, και ορίζεται ότι για οποιαδήποτε αλλαγή σχετικά με τη συνεισφορά των μελών απαιτείται απόφαση της Συνέλευσης των Μελών (άρθρο δέκατο). Ακολούθως, ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες της Συνέλευσης των Μελών (άρθρο ενδέκατο), τη διαδικασία διορισμού, τις αρμοδιότητες και τη θητεία του Διευθυντή (άρθρο δωδέκατο) της IMPACTS – EDIC, τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες του Συμβουλίου Στρατηγικού Προσανατολισμού (άρθρο δέκατο τρίτο) και της Συμβουλευτικής Επιτροπής Φορέων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (άρθρο δέκατο τέταρτο), καθώς ζητήματα που αφορούν τις Ομάδες Εργασίας Workstreams, οι οποίες συνιστώνται σύμφωνα με τη Δράση 4 του άρθρου τρίτου

του καταστατικού (άρθρο δέκατο πέμπτο). Επίσης, καθορίζεται ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε σχέση με τη λειτουργία της IMPACTS – EDIC. Ειδικότερα, προβλέπεται ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να συμμετέχει στις συνεδριάσεις της Συνέλευσης των Μελών, χωρίς δικαίωμα ψήφου, να ασκεί το δικαίωμα της αρνησικυρίας στις αποφάσεις της Συνέλευσης των Μελών που σχετίζονται με δράσεις χρηματοδοτούμενες από κεντρικά διαχειριζόμενα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να παρέχει συστάσεις και μη δεσμευτικές γνωμοδοτήσεις για συγκεκριμένα θέματα, και να μετέχει στη διαδικασία τροποποίησης του Καταστατικού (άρθρο δέκατο έκτο). Ακολούθως, ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με την υποβολή εκθέσεων και ενημερώσεων από την IMPACTS – EDIC προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (άρθρο δέκατο έβδομο). Στη συνέχεια, προσδιορίζονται οι πόροι της Κοινοπραξίας και, μεταξύ άλλων, προβλέπεται ότι το κράτος μέλος στο οποίο η Κοινοπραξία έχει την καταστατική της έδρα καταβάλλει εκατό τοις εκατό (100%) υψηλότερη συνολική ελάχιστη συνεισφορά από τα άλλα μέλη (άρθρο δέκατο όγδοο), ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν τη δημοσιονομική διαχείριση της IMPACTS – EDIC, τον έλεγχό της βάσει του ελληνικού δικαίου (άρθρο δέκατο ένατο), καθώς και ζητήματα που αφορούν το φορολογικό καθεστώς το οποίο ισχύει για την Κοινοπραξία και τις θεσπιζόμενες φορολογικές απαλλαγές και ατέλειες των οποίων απολαύει, κατά τα ειδικώς οριζόμενα (άρθρο εικοστό). Επίσης, ρυθμίζονται θέματα που αφορούν την οικονομική ευθύνη των μελών της Κοινοπραξίας για τα χρέη της, η οποία περιορίζεται στο ύψος των συνεισφορών τους, και την υποχρέωσή της να διατηρεί κατάλληλη ασφάλιση για την κάλυψη των κινδύνων που σχετίζονται με τις δραστηριότητές της. Όπως ορίζεται στη διάταξη, η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν ευθύνεται για τα χρέη της Κοινοπραξίας (άρθρο εικοστό πρώτο). Περαιτέρω, ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν τη Στρατηγική Υλοποίησης των δράσεων της IMPACTS – EDIC, την πρόσβαση των χρηστών στις υποδομές και τις λοιπές εγκαταστάσεις της μέσω διαφανών διαδικασιών, βασισμένης σε πληροφορίες οι οποίες παρέχονται μέσω ανοικτής ηλεκτρονικής πληροφόρησης, και την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (άρθρο εικοστό τρίτο), την προώθηση και την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των δράσεών της (άρθρο εικοστό τέταρτο), την αξιολόγηση των δραστηριοτήτων της ανά πενταετία (άρθρο εικοστό πέμπτο), την ιδιοκτησία των πνευματικών δικαιωμάτων που προκύπτουν κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων της (άρθρο εικοστό έκτο), την πολιτική απασχόλησης της Κοινοπραξίας, η οποία διέπεται από το ενωσιακό δίκαιο και τη νομοθεσία της χώρας στην οποία απασχολείται το προσωπικό (άρθρο εικοστό έβδομο), τους κανόνες προμηθειών που εφαρμόζει (άρθρο εικοστό όγδοο), και την πολιτική δεδομένων της Κοινο-

πραξίας, η οποία προκρίνει τις αρχές του ανοικτού κώδικα και της ανοικτής πρόσβασης, κατά τα ειδικώς οριζόμενα (άρθρο εικοστό ένατο). Ακόμη, ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν τη διάρκεια (άρθρο τριακοστό) και τη διαδικασία λύσης και εκκαθάρισης της Κοινοπραξίας (άρθρο τριακοστό πρώτο), και ορίζεται ότι η σύσταση και η εσωτερική λειτουργία της Κοινοπραξίας διέπονται από το ενωσιακό δίκαιο και, για τα ζητήματα τα οποία δεν ρυθμίζονται ή ρυθμίζονται μόνο εν μέρει από αυτό, από το ελληνικό δίκαιο, το Καταστατικό της και τους Εσωτερικούς Κανονισμούς του (άρθρο τριακοστό δεύτερο). Στη συνέχεια, ρυθμίζεται η δικαιοδοσία για την επίλυση διαφορών που ανακύπτουν μεταξύ Μελών σε σχέση με την IMPACTS – EDIC και μεταξύ των Μελών και της IMPACTS – EDIC (άρθρο τριακοστό τρίτο), και εισάγονται ρυθμίσεις σχετικά με τη διαδικασία τροποποίησης ουσιωδών και μη ουσιωδών στοιχείων του Καταστατικού της Κοινοπραξίας, για τις οποίες δεν προβλέπεται κύρωση από τη Βουλή των Ελλήνων (άρθρο τριακοστό τέταρτο). Επίσης, διευθετούνται ειδικά ζητήματα σχετικά με τη σύσταση της IMPACTS – EDIC (άρθρο τριακοστό πέμπτο), και εισάγεται μεταβατική διάταξη για την προσωρινή κάλυψη των αναγκαίων θέσεων προσωπικού για τη λειτουργία της Κοινοπραξίας, μέχρι να ολοκληρωθούν οι διαδικασίες πρόσληψης προσωπικού (άρθρο τριακοστό έκτο).

Περαιτέρω, στο άρθρο 6 ορίζεται το εφαρμοστέο δίκαιο στις διαφορές που ανακύπτουν μεταξύ της Κοινοπραξίας και των συναλλασσόμενων με αυτή, και στο άρθρο 7 ορίζεται η διαδικασία πρόσληψης του προσωπικού της.

Τέλος, στο Κεφάλαιο Γ΄ (άρθρο 8) περιλαμβάνονται εξουσιοδοτικές διατάξεις για την εφαρμογή του Μέρους Α΄. Μεταξύ άλλων, προβλέπεται η διάθεση στην IMPACTS – EDIC υλικών και τεχνικών μέσων του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης και της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, η παραχώρηση της χρήσης ακινήτου του Δημοσίου ή τμήματος αυτού για τη στέγαση της Κοινοπραξίας και ο καθορισμός του σχετικού ανταλλάγματος, και ο καθορισμός του ύψους της συνεισφοράς της χώρας μας και του τρόπου χρηματοδότησης για την κάλυψη της συμμετοχής της σε μελλοντικά έργα που δύναται να αναλάβει η IMPACTS – EDIC, και της διαδικασίας λύσης και εκκαθάρισής της, με αποφάσεις των αρμόδιων υπουργών.

Στο Μέρος Β΄ (άρθρα 9-11) περιλαμβάνονται λοιπές ρυθμίσεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

Συγκεκριμένα, με τις διατάξεις του άρθρου 9 παρατείνεται αυτοδίκαια από τη λήξη της, για το οριζόμενο χρονικό διάσημα, η διάρκεια ισχύος της μνημονευόμενης σύμβασης της Κοινωνίας της Πληροφορίας Μ.Α.Ε., με αντικεί-

μενο την υποστήριξη της λειτουργίας και της αξιοποίησης των Μητροπολιτικών Δικτύων Οπτικών Ινών «ΜΑΝ ΙΙΙ», μετά το πέρας της οποίας αυτή λύεται αυτοδίκαια, και ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με την αποζημίωση για τις παρεχόμενες υπηρεσίες κατά το χρονικό διάστημα της παράτασης. Στη συνέχεια, προβλέπεται ότι η διαδικασία καθορισμού, με κοινή υπουργική απόφαση, των αποδοχών για τον Προϊστάμενο του Οικονομικού Γραφείου του Τομέα Επιστημονικής Υποστήριξης της Γενικής Γραμματείας του Πρωθυπουργού, θα ισχύει, εφεξής, και για τον καθορισμό των αποδοχών του Προϊστάμενου του Γραφείου Τεχνητής Νοημοσύνης (άρθρο 10). Περαιτέρω, ρυθμίζονται εκ νέου ζητήματα σχετικά με την εξυπηρέτηση των πολιτών από τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π.). Ειδικότερα, παρέχεται η δυνατότητα παροχής διοικητικών πληροφοριών και διεκπεραίωσης των υποθέσεων των πολιτών και των επιχειρήσεων, καθώς και εξ αποστάσεως ταυτοποίησης του πολίτη, με τηλεφωνική κλήση μέσω ειδικής πλατφόρμας ή μέσω γραπτής επικοινωνίας σε ψηφιακό δίαυλο εξυπηρέτησης, και επιτρέπεται η υποκατάσταση της ιδιόχειρης υπογραφής αίτησης προς τη Διοίκηση, από την ηλεκτρονική επιβεβαίωση της βούλησης του πολίτη για την υποβολή της, μέσω των ψηφιακών υποδομών, κατά τα ειδικώς οριζόμενα (άρθρο 11). Τέλος, παρατείνεται η προθεσμία συμμόρφωσης των οριζόμενων κέντρων δεδομένων, με τις απαιτήσεις της παρ. 3 του άρθρου 330 του ν. 4442/2016, όσον αφορά το καθεστώς πυροπροστασίας τους, έως την 31η.12.2027 (άρθρο12).

Στο Μέρος Β΄ (άρθρο 13) ορίζεται η έναρξη ισχύος του νόμου.

ΙΙ. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του τίτλου του Νσχ και του άρθρου 1

Ως τίτλος τίθεται η φράση «Μεταφορά της Κοινοπραξίας Ευρωπαϊκής Ψηφιακής Υποδομής «IMPACTS - EDIC» στην ελληνική έννομη τάξη και λοιπές διατάξεις». Στο άρθρο 1 ορίζεται ότι «[σ]κοπός του παρόντος Μέρους είναι: α) η ενσωμάτωση, στην ελληνική έννομη τάξη, της Κοινοπραξίας Ευρωπαϊκής Ψηφιακής Υποδομής με την επωνυμία «Καινοτόμες Μαζικές Διασυνδεδεμένες Υπηρεσίες Μετασχηματισμού Δημόσιων Διοικήσεων» και τον διακριτικό τίτλο IMPACTS - EDIC (εφεξής «IMPACTS - EDIC»), η οποία συστάθηκε με την Εκτελεστική Απόφαση (ΕΕ) 2025/2414 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 2ας Δεκεμβρίου 2025 για τη σύσταση της κοινοπραξίας ευρωπαϊκής ψηφιακής υποδομής καινοτόμων μαζικών διασυνδεδεμένων υπηρεσιών μετασχηματισμού δημόσιων διοικήσεων (IMPACTS - EDIC) (L της 3.12.2025) (…)».

Παρατηρείται ότι η εν λόγω Κοινοπραξία συστάθηκε με την ως άνω Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής, δυνάμει της οποίας διαθέτει νομική προ-

σωπικότητα (βλ. άρθρο 1 της Εκτελεστικής Απόφασης), έχουσα ισχύ αρχόμενη από την επομένη της δημοσίευσής της στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Υπό τα ανωτέρω δεδομένα, αντί των όρων «μεταφορά ή ενσωμάτωση της Κοινοπραξίας στην ελληνική έννομη τάξη», ορολογία που χρησιμοποιείται κατά την ενσωμάτωση ή μεταφορά Οδηγιών στο εθνικό δίκαιο (βλ. Αστ. Πλιάκο, Το Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Τόμος 1: Θεσμικό Δίκαιο, 3η έκδ., σελ. 266-271), ακριβέστερη είναι η χρήση του όρου «λειτουργία στην ελληνική έννομη τάξη», όπως γίνεται στο άρθρο 3 του νομοσχεδίου, αναδιατύπωση που προσήκει και στο νομικό καθεστώς της Κοινοπραξίας από άποψη ενωσιακού δικαίου και στον σκοπό του νομοθέτη (εφαρμογή του εθνικού δικαίου όσον αφορά προσλήψεις, φορολογικό καθεστώς κ.λπ.).

2. Επί του άρθρου 5

Α. Παρατηρείται ότι ο όρος «πολυκρατικός» που χρησιμοποιείται στο παρόν άρθρο είναι καινοφανής, συνιστά μη αναγκαίο νεολογισμό, το δε σκοπούμενο νόημα θα μπορούσε να αποδοθεί με τη χρήση όρων όπως «διακρατικός», είτε περιφραστικά, π.χ., «έργο με τη συμμετοχή περισσοτέρων χωρών».

Β. Με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου «[κ]υρώνεται και έχει την ισχύ νόμου το Καταστατικό της Κοινοπραξίας Ευρωπαϊκής Ψηφιακής Υποδομής με την επωνυμία «Καινοτόμες Μαζικές Διασυνδεδεμένες Υπηρεσίες Μετασχηματισμού Δημόσιων Διοικήσεων» που συστάθηκε με την Εκτελεστική Απόφαση (ΕΕ) 2025/2414 της Επιτροπής της 2ας Δεκεμβρίου 2025 για τη σύσταση της κοινοπραξίας ευρωπαϊκής ψηφιακής υποδομής καινοτόμων μαζικών διασυνδεδεμένων υπηρεσιών μετασχηματισμού δημόσιων διοικήσεων (IMPACTS - EDIC) (L της 3.12.2025), η ελληνική μετάφραση του οποίου έχει ως εξής: (…)».

Παρατηρείται ότι δεν προσαρτάται το κείμενο στο πρωτότυπο και, ως εκ τούτου, δεν είναι βέβαιο ότι η μετάφρασή του που έπεται, περιλαμβάνει το σύνολο του κειμένου μετά των Παραρτημάτων του.

Περαιτέρω, δημιουργείται ερώτημα ως προς μελλοντικές τροποποιήσεις του κειμένου και την αναγκαιότητα υποβολής τους ομοίως σε «κύρωση». Ως προς αυτό, το άρθρο τριακοστό τέταρτο του Καταστατικού παραπέμπει στο άρθρο 17 της Απόφασης (ΕΕ) 2022/2481, το οποίο αποτελεί διαδικασία εσωτερική, στο πλαίσιο της Συνέλευσης των Μελών της Κοινοπραξίας, και ενώπιον της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Συναφώς, το άρθρο 8 παρ. 1 του νομοσχεδίου προβλέπει ότι «[μ]ε απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης, δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως οι τροποποιήσεις του Κα-

ταστατικού της IMPACTS - EDIC, εφόσον υιοθετούνται από τη Συνέλευση των Μελών, εντός ενός (1) μηνός από την έναρξη ισχύος τους, σύμφωνα με τη διαδικασία των παρ. 2 έως 6 του άρθρου 17 της Απόφασης (ΕΕ) 2022/2481». Επισημαίνεται, εν προκειμένω, ότι προβλέπεται ρητά να τροποποιούνται ή και να καταργούνται, βάσει της εν λόγω εξουσιοδοτικής διάταξης, άρθρα του Καταστατικού το οποίο κυρώνεται διά του παρόντος και θα έχει την ισχύ νόμου.

Γ. Στα άρθρα τέταρτο παρ. 7 και ενδέκατο παρ. 4 του Καταστατικού γίνεται παραπομπή στο Παράρτημα Ι της Εκτελεστικής Απόφασης (ΕΕ) 2025/2414. Επίσης, στα άρθρα έβδομο παρ. 9, δέκατο παρ. 1, δέκατο όγδοο παρ. 1.α) και εικοστό πρώτο παρ. 2 γίνεται παραπομπή στο Παράρτημα ΙΙΙ της Εκτελεστικής Απόφασης (ΕΕ) 2025/2414. Στο άρθρο ενδέκατο παρ. 6.ιβ) γίνεται παραπομπή στο Παράρτημα V της Εκτελεστικής Απόφασης (ΕΕ) 2025/2414, και στο άρθρο δέκατο έκτο παρ. 4 γίνεται παραπομπή στο Παράρτημα IV της Εκτελεστικής Απόφασης (ΕΕ) 2025/2414.

Δεδομένου ότι η Εκτελεστική Απόφαση (ΕΕ) 2025/2414 της Επιτροπής, της 2ας Δεκεμβρίου 2025, για τη σύσταση της κοινοπραξίας ευρωπαϊκής ψηφιακής υποδομής καινοτόμων μαζικών διασυνδεδεμένων υπηρεσιών μετασχηματισμού δημόσιων διοικήσεων (IMPACTS - EDIC), όπως είναι αποτυπωμένη στον επίσημο ιστότοπο της Ευρωπαϊκής Ένωσης EUR-Lex (https://eur-lex.europa.eu/eli/dec_impl/2025/2414) περιλαμβάνει μόνο ένα Παράρτημα με τα ουσιώδη στοιχεία του Καταστατικού της IMPACTS - EDIC, θα ήταν σκόπιμο να διευκρινισθεί το ζήτημα των ως άνω παραπομπών, και, για λόγους σαφήνειας και εφαρμογής των υπό θέσπιση ρυθμίσεων, να συμπεριληφθούν ως Παραρτήματα είτε μετά το τελευταίο άρθρο του Καταστατικού είτε στο τέλος του νομοσχεδίου.

Δ. Επίσης, στο άρθρο ένατο παρ. 9 του Καταστατικού ορίζεται ότι: «Το δικαίωμα ψήφου ενός μέλους αναστέλλεται από τη Συνέλευση των Μελών για όσο χρονικό διάστημα το μέλος αυτό δεν εκπληρώνει τις οικονομικές υποχρεώσεις του οι οποίες απορρέουν από το Παράρτημα ΙΙΙ του παρόντος Καταστατικού που ενσωματώνεται στην Εκτελεστική Απόφαση (ΕΕ) 2025/2414 και μετά από σχετική ειδοποίηση του Διευθυντή».

Δοθέντος ότι το υπό κύρωση Καταστατικό δεν συνοδεύεται από Παραρτήματα και ότι, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, η Εκτελεστική Απόφαση (ΕΕ) 2025/2414, όπως είναι αποτυπωμένη στον επίσημο ιστότοπο της Ευρωπαϊκής Ένωσης EUR-Lex (https://eur-lex.europa.eu/eli/dec_impl/2025/2414), περιλαμβάνει μόνο ένα Παράρτημα, θα ήταν σκόπιμη σχετική διευκρίνιση.

Ε. Στο άρθρο τρίτο παρ. 4.ι) του Καταστατικού ορίζεται ότι: ι) Δράση 10 - Έγκριση και επικαιροποίηση της Στρατηγικής Υλοποίησης. Η τελική Στρατη-

γική Υλοποίησης εγκρίνεται με τη σύσταση της IMPACTS - EDIC. Στο πλαίσιο αυτό εγκρίνονται επίσης οι Εσωτερικοί Κανονισμοί της IMPACTS - EDIC, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων περί προμηθειών και πρόσβασης στα αποτελέσματα της EDIC. (…) Η Στρατηγική Υλοποίησης επικαιροποιείται τακτικά σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Καταστατικού».

Στο άρθρο ενδέκατο παρ. 6.ε) ορίζεται ότι η Συνέλευση των Μελών «εγκρίνει τη στρατηγική υλοποίησης σύμφωνα με το άρθρο εικοστό δεύτερο». Στο άρθρο εικοστό δεύτερο ορίζεται ότι: «2. Η στρατηγική υλοποίησης εγκρίνεται από τη Συνέλευση των Μελών σύμφωνα με τη διαδικασία της παρ. 11 του άρθρου ενδέκατου»

Περαιτέρω, στο άρθρο εικοστό πέμπτο του Καταστατικού ορίζεται ότι: «Οι δραστηριότητες της IMPACTS - EDIC αξιολογούνται εσωτερικά κάθε πέντε (5) έτη από ειδική ανεξάρτητη επιτροπή. Η Συνέλευση των Μελών κινεί αυτή την αξιολόγηση και, εφόσον κρίνεται σκόπιμο, δίνει συγκεκριμένες κατευθύνσεις. Με Εσωτερικούς Κανονισμούς καθορίζονται οι αρχές και οι διαδικασίες αυτής της αξιολόγησης».

Επίσης, στο άρθρο τριακοστό δεύτερο ορίζεται ότι: «Η σύσταση και η εσωτερική λειτουργία της IMPACTS - EDIC διέπονται: α) από το δίκαιο της ΕΕ, ιδίως την απόφαση DDPP και την Εκτελεστική Απόφαση (ΕΕ) 2025/2414 της Επιτροπής, β) από το δίκαιο της Ελλάδας, για ζητήματα που δεν ρυθμίζονται ή ρυθμίζονται μόνο εν μέρει σύμφωνα με την περ. α), και γ) από το παρόν Καταστατικό και τους Εσωτερικούς Κανονισμούς του».

Τέλος, στο άρθρο 7 του νομοσχεδίου ορίζεται ότι: «1. Οι θέσεις τακτικού προσωπικού της IMPACTS - EDIC καλύπτονται με προσλήψεις σύμφωνα με τον ν. 4765/2021 (Α΄ 6). 2. Οι θέσεις τακτικού προσωπικού της παρ. 1 συστήνονται και κατανέμονται με απόφαση του Διευθυντή της Κοινοπραξίας κατόπιν εισήγησης της Συνέλευσης των Μελών, βάσει του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας».

Υπό το φως των ανωτέρω, δεδομένου ότι στο άρθρο τριακοστό δεύτερο του Καταστατικού ορίζεται ότι η σύσταση και η εσωτερική λειτουργία της IMPACTS - EDIC διέπονται, μεταξύ άλλων, και από τους Εσωτερικούς Κανονισμούς, θα ήταν χρήσιμο να διευκρινισθεί αν οι Εσωτερικοί Κανονισμοί περιλαμβάνονται στην τελική Στρατηγική Υλοποίησης της IMPACTS - EDIC και εγκρίνονται με τη σύσταση της IMPACTS – EDIC ή εγκρίνονται ξεχωριστά από τη Στρατηγική Υλοποίησης.

Επίσης, θα ήταν χρήσιμο να διευκρινισθεί ότι οι Εσωτερικοί Κανονισμοί καταρτίζονται, τροποποιούνται και εγκρίνονται από τη Συνέλευση των Μελών, όπως και η στρατηγική υλοποίησης της IMPACTS – EDIC, με την ίδια διαδικασία, εάν αυτή είναι η βούληση του νομοθέτη, και να ορισθεί ο αριθ-

μός και το αντικείμενό τους, ενδεχομένως, με την προσθήκη σχετικής διευκρινιστικής διάταξης (άρθρου) στο Μέρος Α΄ του νομοσχεδίου.

3. Επί των άρθρων 13 και 5

Με τη διάταξη του άρθρου 13 ορίζεται ότι η ισχύς του νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Επισημαίνεται, όμως, ότι, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5, η Κοινοπραξία υφίσταται από την επομένη της δημοσίευσης της σχετικής Εκτελεστικής Απόφασης της Επιτροπής (3.12.2025). Επομένως, το ζήτημα χρήζει διευκρίνισης.

Αθήνα, 25 Νοεμβρίου 2026

Οι Εισηγητές
Γεωργία Μακροπούλου
Επιστημονική Συνεργάτις
Δημήτριος Βασιλείου
Ειδικός Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Ομότιμος Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Ομότιμος Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών